

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
OPĆINSKI SUD U KAKNJU
Broj: 36 0 P 048299 19 P
Kakanj, 29.06.2020. godine

Općinski sud u Kakanju, sudija Senad Hadžiomeragić, u pravnoj stvari tužitelja "E..M..." d.o.o. s., sa sjedištem u ul. Z...B..., Sarajevo, koga zastupa A...D.." B... " d.o.o. Z..., sa sjedištem u ul. M... br. 17., protiv tuženog A.M., ulica bb., 72240 Kakanj, koga zastupa punomoćnik E.S., advokat iz K., sa sjedištem u ul. A. I. bb. radi duga, vrijednost spora 16.424,76 KM (utvrđena na pripremnom ročištu), nakon zaključene glavne rasprave dana 02.06.2020. godine, u prisustvu punomoćnice tužitelja advokatice P... N... i punomoćnika tuženog, donio je dana 29.06.2020. godine sljedeću:

P R E S U D U

Odbija se tužbeni zahtjev kojim je tužitelj zahtijevao da sud obaveže tuženog da tužitelju isplati novčani iznos od 16.969,57 KM i to: iznos od 9.682,60 KM na ime glavnog duga, iznos od 7.286,97 KM na ime ugovorene kamate obračunate za period od 16.07.2014. godine pa do 06.04.2020. godine, kao i zakonsku zateznu kamatu na iznos glavnog duga od 9.682,60 KM počev od 07.04.2020. godine pa do isplate, kao i da mu nadoknadi troškove postupka u iznosu od 2.180,40 KM, u roku od 30 dana.

Nalaže se tužitelju da tuženom nadoknadi troškove postupka u iznosu od 2.404,80 KM u roku od 30 dana.

O b r a z l o ž e n j e

Tužitelj je dana 14.06.2019. godine (preporučena pošiljka) podnio tužbu protiv tuženog, a radi vraćanja duga. U činjeničnim navodima tužbe se navodi da je između MKF P.. S.... (u svojstvu davaoca kredita) i tuženog (u svojstvu primaoca kredita) dana 14.01.2013. godine zaključen ugovor o kreditu broj: BAZE-034924-001. Po osnovu ovog ugovora davalac kredita je tuženom isplatio novčani iznos naveden u ugovoru, a što je tuženi potvrdio potpisivanjem ugovora. Tuženi nije vršio ugovoreno plaćanje u iznosima i rokovima utvrđenim ugovorom o kreditu i ostao dužan tužitelju iznos od 9.682,60 KM po osnovu glavnice i iznos od 6.742,16 KM na ime ugovorene kamate. Ugovorom o cesiji od 20.06.2018. godine MKF P. S. u stečajju, je ustupila predmetno potraživanje tužitelju koji je time postao aktivno legitimisan za naplatu predmetnog potraživanja. Prenos potraživanja utvrđen je i Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu donesenim u okviru stečajnog postupka broj 65 0 St 479149 14 St od 05.06.2018. godine, pa kako tuženi nakon dospelosti potraživanja nije ispunio svoju obavezu iz ugovora o kreditu, tužitelj je na glavnoj raspravi održanoj dana 02.06.2020. godine predložio da sud donese presudu kojom će obavezati tuženog da tužitelju isplati ukupan novčani iznos od 16.969,57 KM KM i to: iznos od

9.682,60 KM na ime glavnog duga, iznos od 7.286,97 KM na ime ugovorene kamate obračunate za period od 16.07.2014. godine pa do 06.04.2020. godine, kao i zakonsku zateznu kamatu na iznos glavnog duga od 9.682,60 KM počev od 07.04.2020. godine pa do isplate, te da tuženi tužitelju nadoknadi troškove postupka.

U odgovoru na tužbu od 19.07.2019. godine tuženi je u bitnom istakao da je tužbeni zahtjev neosnovan i da je nastupila zastara potraživanja. Istakao je da odredbom člana 371. ZOO-a je propisano da potraživanja zastarijevaju za 5 godina ako zakonom nije određen neki drugi rok zastarijelosti, a odredbom 372. stav 1. ZOO-a je propisano da između ostalog, potraživanja povremenih davanja koja dospijeva godišnje ili u kraćim određenim razmacima vremena (povremena potraživanja) zastarijevaju za tri godine od dospelosti pojedinog davanja. Stavom 2. istog člana je propisano da isto važi i za anuitete kojima se u jednakim unaprijed određenim povremenim iznosima otplaćuje glavnica i kamate, ali ne važi za otplate u obrocima i druga djelomična ispunjenja. Tuženi smatra da nakon proteka od 5 godina od dospijeca najstarijeg neplaćenog anuiteta, poslije kojeg dužnik nije vršio isplate, nastupa zastara cjelokupnog nepodmirenog potraživanja iz Ugovora o kreditu (član 372. stav 2. u vezi sa stavom 1.). Tuženi je također istakao da je predmetni Ugovor o kreditu kojim je tuženom odobren iznos kredita od 10.000,00 KM zaključen dana 14.01.2013. godine sa dospijecom prvog anuiteta 16.10.2012. godine pa kako tužena nikada nije izvršila bilo kakvu uplatu po navedenom kreditu, a imajući u vidu da je tužba podnesena 14.06.2019. godine odnosno nakon proteka više od 6 godina nakon dospijeca prvog anuiteta to smatra da je protekao opći zastari rok od 5 godina odnosno da je nastupila zastara potraživanja pa je predloženo da sud odbije tužbeni zahtjev.

U dokaznom postupku na glavnoj raspravi održanoj dana 02.06.2020. godine izvedeni su sljedeći dokazi uvidom i čitanjem isprava: Ugovor o Farming kreditu za stalna sredstva broj: BAZE-034924-001 od 14.01.2013. godine, sa Planom otplate kredita broj: BAZE-034924-001; Listing uplata od 10.07.2018 godine; Detaljna alokacija kreditnih transakcija od 20.02.2019. godine, Analitička kartica za period od 20.06.2018.godine do 19.02.2020. godine, Ugovor o prodaji i ustupanju potraživanja od 20.06.2018. godine sa Prilogom 5. – DIO 1 (početna stranica, stranica na kojoj se nalazi tuženi i posljednja stranica), Rješenje Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 St 479149 14 St od 05.06.2018. godine, Službena zabilješka Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 St 479149 14 St od 05.06.2018. godine, Rješenje Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 St 479149 14 St od 03.06.2015. godine, Obavijest korisnicima kredita o prijenosu potraživanja objavljen u dnevničkim novinama Dnevni Avaz od 16.07.2018. godine, Ugovor o Farming kreditu za stalna sredstva broj: BAZE-034924-001 od 14.01.2013. godine, sa Planom otplate kredita broj: BAZE-034924-001, Listing uplata od 10.07.2018 godine, Detaljna alokacija kreditnih transakcija od 20.02.2019. godine, Analitička kartica za period od 20.06.2018.godine do 19.02.2020. godine. Na glavnoj raspravi provedeno je i vještačenje po vještaku ekonomske struke Baljak Edinu.

Sud je u smislu člana 8. Zakona o parničnom postupku ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 53/03, 73/05 i 19/06, 98/15-u daljem tekstu ZPP) cijenio svaki izvedeni dokaz posebno, ali i sve dokaze zajedno, pa je u konačnom i odlučio kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Među parničnim strankama nije sporan osnov i visina potraživanja.

Među parničnim strankama nije sporna aktivna legitimacija tužitelja.

Nije sporno ni da potraživanja tužitelja nisu plaćena.

Nije sporno da predmetni ugovor nije raskinut, niti to tužitelj tvrdi.

Na nalaz i mišljenje vještaka ekonomske struke nije bilo primjedbi.

Među parničnim strankama je sporno da li nastupila zastarjelost prava.

Po ocjeni ovog suda prigovor zastare prava je osnovan, a pitanje ocjene kada je neko potraživanje dospjelo je pravno pitanje o kojem odlučuje sud.

Iz provedenog ekonomskog vještačenja (na koje nije bilo primjedbi) sud je utvrdio, a što nije ni sporno, da dugovanje tuženog na ime glavnog duga i pripadajuće ugovorene zatezne kamate iznosi 16.969,57 KM, a dugovanje tuženog prema tužitelj na ime glavnog duga i pripadajuće zakonske zatezne kamate iznosi 16.309,84 KM.

Nije sporna činjenica da je bilo ugovoreno a što proizilazi i iz provedenog ekonomskog vještačenja i otplatnog plana da je tuženi trebao plaćanjem anuiteta kao jednakih mjesečnih otplata (koje se sastoje dijelom od glavnice te kamate na preostalu glavnici) izmiriti svoju ugovorenu obavezu u 72 anuiteta, a tako da prvi anuitet dospjeva 15.02.2013. godine, a posljednji (72) anuitet dospjeva 16.01.2019. godine.

Nije sporna činjenica utvrđena i na osnovu objašnjenja vještaka Edina Baljka na glavnoj raspravi da je tuženi dana 19.12.2013. godine izvršio uplatu iznosa od 1.527,40 KM i ista uplata se odnosila na plaćanje prvih 11 anuiteta prema otplatnom planu nakon čega tuženi nije vršio uplate. Prema otplatnom planu **sljedeći anuitet (12-ti) je dospio na dan 16.01.2014. godine** u iznosu od 268,70 KM (radi se o 12-tom anuitetu) koji tuženi nije izmirio kao ni sve ostale anuitete navedene na otplatnom planu. (Utvrđeno iz nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke i njegovog izjašnjenja na glavnoj raspravi na koje stranke nisu imale primjedbi i otplatnog plana).

Dakle, shodno predhodno navedenom jasno i logično proizilazi da najstarije neispunjeno potraživanje (12-ti anuitet) koji tuženi nije platio (kao ni sve ostale anuitete) je dospio dana 16.01.2014. godine, a tužba je podnesena dana 14.06.2019. godine. Između ova dva datuma protekao je duži vremenski period od 5 godina (tačnije 5 godina, 4 mjeseca i 29 dana).

Član 361. Zakona o obligacionim odnosima (u daljnjem tekstu ZOO) u stavu 1. propisuje da zastarjelost počinje teći prvog dana poslije dana kad je povjerilac imao pravo da zahtijeva ispunjenje obaveze, ako zakonom za pojedine slučajeve nije što drugo propisano. Dakle spornim ugovorom, odnosno njegovim otplatnim planom određen je rok plaćanja anuiteta.

Trenutak dospijeca obveze znači da zastara počinje teći prvog dana nakon dospjelosti tražbine, a to je prvi dan kada je povjerilac imao pravo zahtijevati ispunjenje obveze.

Članom 373. Zakona o obligacionim odnosima u stavu 1. je propisano da samo pravo iz koga proističu povremena potraživanja zastarijeva za pet godina, računajući od dospjelosti najstarijeg neispunjenog potraživanja poslije koga dužnik nije vršio davanja. Stavom 2. istog člana je propisano da kada zastari pravo iz koga proističu povremena potraživanja, povjerilac gubi pravo ne samo da zahtijeva buduća povremena davanja, nego i povremena davanja koja su dospjela prije ove zastarjelosti.

U konkretnom kada su u pitanju ugovori o kreditu i prava iz kojeg proističu povremena potraživanja zastarijeva za pet godina računajući od najstarijeg neispunjenog potraživanja poslije koga dužnik nije vršio davanja.

Pitanje zastarjelosti potraživanja je razmatrano i u ***odluci Ustavnog suda BiH broj: AP-452/17 i presudi Vrhovnog suda FBiH broj: 58 0 P 059157 19 Rev 2 od 16.05.2019. godine gdje je zauzet isti stav.***

Stoga, u vezi sa predhodno utvrđenim činjenicama, tužitelj je izgubio pravo ne samo da zahtijeva buduća povremena davanja, nego i povremena davanja koja su dospjela prije ove zastarjelosti i sva buduća davanja, pa je tužbeni zahtjev u cijelosti odbijen.

Naime, kada zastari pravo iz kojeg proističu povremena potraživanja povjeritelj gubi ne samo zahtijevati buduća povremena davanja nego i povremena davanja koja su dospjela prije zastarjelosti zbog čega je tužbeni zahtjev u cijelosti neosnovan zbog zastare prava.

Shodno navedenom u konkretnoj pravnoj stvari evidentno je došlo do zastare samog prava na potraživanje ispunjenja obaveze po spornom kreditu jer proteklo više od pet godina računajući od dospjelosti najstarijeg neispunjenog potraživanja poslije koga dužnik nije vršio davanja.

Najstarije neispunjeno potraživanje (12-ti anuitet) je dospio dana 16.01.2014. godine, a tužba je podnesena dana 14.06.2019. godine. Između ova dva datuma, između kojih nije bilo nikakvih plaćanja od strane tuženog, protekao je duži vremenski period od 5 godina (tačnije 5 godina, 4 mjeseca i 29 dana).

Zastara prava je nastupila zaključno sa danom 17.01.2019. godine.

Na drugačiju odluku suda ne može uticati ni činjenica da je dana 03.06.2015. godine nad MKF P..... otvoren stečajni postupak jer Zakon o stečajnom postupku FBiH i odredbe člana 36. istog, uopšte nisu od uticaja za odlučivanje o prigovoru zastare. Naime početak toka zastare se računa na način kako je to navedeno u obrazloženju ove presude shodno odredbama Zakona o obligacionim odnosima, a Zakon o stečajnom postupku FBiH nigdje ne propisuje da se otvaranjem stečajnog postupka nastupaju bilo kakve posljedice koje se odnose na početak, zastoj i prekid zastare. (Isti stav zauzet u Presudi Vrhovnog suda FBiH,

broj: 63 0 P 003352 10 Rev od 25.10.2011.g.) Nadalje, otvaranjem stečajnog postupka po ocjeni suda se ne može mijenjati ni priroda potraživanja.

U konkretnom je nastupila je zastarjelost samog prava shodno članu 373. ZOO-a, a kako je to već ranije obrazloženo, pa je tužbeni zahtjev zbog toga odbijen u cijelosti.

Imajući u vidu sve gore izneseno, to je sud donio odluku kao u izreci presude na osnovu citiranih odredbi ZOO-a.

Odluka o troškovima parničnog postupka temeljena je na odredbi čl. 386. st.1. i 387. Zakona o parničnom postupku FBiH, te obzirom da je tužitelj u cijelosti izgubio spor dužan je tuženom nadoknaditi troškove postupka. Visina naknade za zastupanje od strane advokata propisana je Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad advokata u FBiH (u daljnjem tekstu AT). Osnovani troškovi tuženog se odnose na sastav odgovora na tužbu po punomoćniku advokatu po AT u iznosu od 720,00 KM, zastupanja tuženog po punomoćniku advokatu sa PDV na pripremnom ročištu od 11.03.2020. godine i na glavnoj raspravi od 02.06.2020. godine u iznosima od po 842,40 KM, a što sve ukupno iznosi 2.404,80 KM.

S U D I J A
Senad Hadžiomerađić

Pouka o pravnom lijeku:

Protiv ove presude može se podnijeti žalba Kantonalnom sudu u Zenici putem ovog suda u roku od 30 dana od dana dostavljanja presude. Žalba se podnosi u dovoljnom broju primjerka za sud i suprotnu stranu.